

Niels Eriksen: Det er nu snart 2 år siden, den store landbokommission blev nedsat, en kommission, som vi havde store forventninger til skulle fremkomme med tanker om landbrugets fremtidige struktur og landbrugets forhold i det hele taget. Kommissionen har nedsat forskellige underudvalg, bl. a. et, der i særlig grad skal beskæftige sig med landbrugsstrukturen og landbrugslovgivningen, derunder ændringer i landbrugsloven. Dette udvalg har arbejdet meget intensivt og er nu så langt fremme, at det i meget nær fremtid vil kunne afgive betænkning. Jeg finder det derfor højest mærkeligt, at den højtærede landbrugsminister fremsætter forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug, før en sådan betænkning foreligger.

Landbrugets struktur er i støbeskeen, derom er vi vist alle enige, det erkender jo også det ærede medlem hr. Teichert, og jeg skal ikke i dag lægge op til en strukturdebat. Det er vist rigtigt, at vi venter med den, til landbrugslovforslaget bliver fremsat. Men den højtærede landbrugsminister ved, at de grænser, den nugældende statshusmandslov sætter for brugsstørrelser og udlån, efter de flestes opfattelse er alt for snævre og ude af kontakt med tiden i dag. I det hele taget er der intet, der tyder på, at det er udstykningsvejen, der fremover skal betrædes, snarere tværtimod.

Vi lever nu engang i teknikens tidsalder, og også landbruget tvinges til at tage den moderne teknik i anvendelse og dér finde de mest hensigtsmæssige former. Ser vi på udviklingen i andre lande, så peger den ikke i dag i retning af udstykning. F. eks. er antallet af landbrugsejendomme i USA i løbet af en 5 års periode gået tilbage med ikke mindre end 90 000. Siden 1940 har omkring 18 mill. mennesker forladt landbruget og taget arbejde i byer eller bymæssige bebyggelser, og ydermere fortæller statistikken, at $\frac{1}{4}$ af de tilbageblevne må tage gennemsnitlig 100 dages arbejde i byerne for at forøge deres indkomster. I løbet af 20 år er antallet af landbrugsmedhjælpere derovre gået tilbage med ca. 50 pct., men ved hjælp af moderne teknik er produktionen samtidig steget med ikke mindre end 57 pct.

Nu er dette ganske vist Amerika, men vi ser den samme udvikling i en række

lande, i Sverige endda stærkere, og vi kender jo også herhjemme tendensen. Mon der virkelig for alvor er nogen, der tror, at vi herhjemme fortsat kan hygge os i smug, medens denne udvikling foregår? Nej, vi må tage problemerne op og prøve at løse dem rationelt. Det har den landboudom, der er tilbage, krav på. Den har nemlig heller ikke tillid til den landbolovgivning, der i øjeblikket gælder. Det kommer til udtryk ved, at der har meldt sig meget få ansøgere til nye brug, f. eks. har der i hele Fyns stift kun meldt sig to.

Ministeren har i sin fremsættelsestale taget sigte på, at der stilles mindre beløb til rådighed til oprettelse af nye brug og større beløb til rådighed for sammenlægning ved indkøb af mere jord, og tendensen her er sikkert rigtig, men fordelingen er måske helt forkert. Jeg tror, vi skal over til meget ændrede bygningsformer inden for de forskellige brugsstørrelser. Mon ikke kornladernes tid er forbi? Ovre hos os har vi set, at praktisk talt alle, eller i hvert fald et stort flertal også af mindre ejendomme, får høstet deres korn med mejetærskere; det er maskinstationerne, der ordner det. I det hele taget ved vi, at der skal en vis specialisering til inden for landbruget.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder om lovforslaget, men kun nævne, at vi må søge at undgå uheldige investeringer, og dermed tænker jeg på mindstestørrelse og mindstelån. Det er jo sådan i dag, at 90 pct. af unge landmænd er tvunget til at købe i fri handel; og skal det tårnhøje renteniveau, vi har i dag, vedvare, vil der med de lånesatser, forslaget opererer med, blive en alt for stor forskelsbehandling.

Vi er tilhængere af, at der først skal optages størst mulige lån af private midler, og at der også må finde en renteregulering sted af lån af de offentlige midler. Vi skal nu med i et større fællesmarked. Også det vil øve indflydelse på landbrugets fremtidige struktur, men det er et helt kapitel for sig, som jeg ikke skal komme ind på.

Store spørgsmål for landbruget og for landboudommen trænger sig på, og det er afgørende, at vi får dem løst rigtigt. Jeg føler mig ikke på sikker grund i dag, og vi ønsker, før vi tager stilling til det spørgsmål, vi her behandler, en betænkning fra land-